

**Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка**

**Кафедра археології, спеціальних історичних
і правознавчих дисциплін**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Історія правових вчень, українська
Викладачі	Семенюк-Прибатень Анна Вікторівна, кандидат юридичних наук, старший викладач
Профайл викладачів	https://kaf-asipd.kpnu.edu.ua/?page_id=354
E-mail:	semeniuk.prybaten@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=3358
Консультації	Відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін: щочетверга 15:00 – 16:30

2. Анотація до курсу

«Історія правових вчень» відноситься до фундаментальних правових дисциплін та досліджує найбільш загальні теоретико-світоглядні проблеми правознавства і державознавства в їх історичному розвитку з метою поглибленого пізнання політико-правової дійсності.

«Історія правових вчень» закладає фундамент загальної правової культури, правового мислення, формує наукову базу юридичного світогляду.

Правові вчення та ідеї спрямовані на з'ясування генези, суті, тенденцій та перспектив розвитку права і закону, ролі правових норм у суспільстві та їхнього значення.

Предметом історії правових вчень є історія виникнення і розвитку поглядів, вчень і теорій щодо походження, ролі і значення та ідеальної форми держави і політичної системи суспільства, а також вчень і теорій про право, його суть і призначення, окремі державно-правові інститути та теорій і концепцій про ідеальні або бажані форми державно-правового буття.

При вивченні поглядів того чи іншого мислителя необхідно звернути увагу на історичні умови, за яких появляється те чи інше вчення, на постать самого вченого, на співвідношення між новим та попередніми вченнями.

3. Мета та цілі курсу

Завданням історії правових вчень є не тільки вивчення історії становлення і розвитку ідеї права, закону, держави, головних державно-правових інститутів у процесі формування людської цивілізації, але й

формування світогляду правознавця. Це не галузева наука, як кримінальне чи цивільне право, не теоретична, як теорія держави і права, не історична, як історія держави і права України чи зарубіжних країн. Це світоглядна наука. Курс повинен показати формування розуміння засадничої цінності права і держави на різних історичних етапах розвитку людського суспільства, ознайомити з історичними коріннями таких визначальних у сучасному державно-правовому житті інститутів та ідей, як верховенство права, права і свободи людини, суверенітет тощо. Цей матеріал повинен послужити формуванню власного юридичного світогляду кожного майбутнього історика та правознавця. Поява вчень про державу і право нерозривно пов'язана з зародженням та розвитком самих держави і права.

4. Формат курсу

Стандартний (очний та заочний) курс.

5. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки фахівців здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти повинні набути наступних компетенцій:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 08	Знання про сучасні досягнення в галузі загальних теорій держави та права, основні напрямки розвитку сучасних міжнародних відносин; шляхи і напрямки Європейської інтеграції; систему та зміст законодавства України і Європейських країн. Спрямованість на вирішення складних питань в організації освітньої діяльності в межах законодавства України та європейських країн.

7 - Програмні результати навчання

	ПРН 07	Інтегрувати знання конституційного й адміністративного права у професійну діяльність проектувати знання загального правознавства на історичні події, процеси та явища сьогодення.
	ПРН 16	Вміти розкривати сутність досліджуваної проблематики у навчальних та науково-

		дослідницьких проектах з дотриманням академічних вимог до їх оформлення та виконання.
	ПРН 19	Демонструвати системні знання та практичні навички з дисциплін передбачених даною ОПП та навчальним планом.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Історія та правознавство, 014 Середня освіта (Історія)	Історія та правознавство, 014 Середня освіта (Історія)
Рік навчання/ рік викладання	2-й /2024-2025	2-й /2024-2025
Семестр вивчення	3-й/4-й	3-й/4-й
нормативна/вибіркова	вибіркова	вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.	16 год.
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Практичні заняття	20 год.	8 год.
Семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.	104 год.
Форма підсумкового контролю	залік	залік

7. Пререквізити курсу

Ця дисципліна в межах спеціальності 014 Середня освіта (Історія) пов'язана з такими навчальними дисциплінами: «Основи конституційного права», «Теорія держави і права» та «Правознавство» у школі тощо.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, підсумкового контролю (максимум 60

балів), яка сумується до кількості балів, які отримав студент під час заліку (максимум 40 балів).

Поточний контроль - це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажанням підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Плагіат не допустимий. Списування під час контрольних робіт заборонено (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, дистанційна форма навчання) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету). Запізнюватись на заняття не допустимо.

Критерії оцінювання усних відповідей та письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови чи письма;
- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння передати інформацію;
- емоційність та переконаність, якщо це усна відповідь;
- використання основної та додаткової літератури;
- посилання на норми чинного законодавства;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння;
- формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

10. Система оцінювання та вимоги

Поточний і модульний контроль (100 балів) Змістовий модуль 1 (100балів)				Сума
Поточний контроль (семінари)	МКР	ІНДЗ	залік	
26 балів	24 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за рейтинговою системою зі 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F) та національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано).

Зі 100 балів, студент впродовж семестру може набрати максимально 100 балів, з яких:

26 – поточне оцінювання;

24 – виконання студентами модульної контрольної роботи;

10 – виконання студентами самостійної роботи;

40 – складення екзамену.

Кінцева оцінка успішності студента формується шляхом додавання балів, що студент отримав за участь в роботі впродовж семестру та балів, який студент отримав під час заліку. Кінцева оцінка набуває вигляду як за національною шкалою, так за 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Студент вважається допущеним до підсумкового контролю при умові: обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх практичних занять, виконання самостійної роботи, що передбачена навчальним планом дисципліни.

11. Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти:

1-3 бали (початковий рівень). Студент володіє матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними. Слабко усвідомлюється мета навчально-пізнавальної діяльності, даються відповіді лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні».

4-6 балів (середній рівень). Студент володіє початковими знаннями з антропології, знає близько половини навчального матеріалу, здатний його відтворити. Проте слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, а самостійне опрацювання навчального матеріалу з історії первісного суспільства викликає певні труднощі.

7-9 балів (достатній рівень). Студент вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить логічні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Подається чітке тлумачення понять, категорій з історії первісного суспільства, а самостійне опрацювання матеріалу не викликає труднощів. Виконуються прості творчі завдання з історії первісного суспільства.

10-12 балів (високий рівень). Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності з історії первісного суспільства. Використовується широкий арсенал засобів для доведення своєї

думки. Логічно і творчо викладається матеріал з історії первісного суспільства в усній та письмовій формі.

12. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

1. Андрусяк Т.Г. Історія політичних та правових вчень. Лекції. Частина перша. Львів, 1997.
2. Андрусяк Т.Г. Історія політичних та правових учень. Лекції. Частина друга. Львів, 1997.
3. Андрусяк Т.Г. Історія політичних та правових учень. Навчальний посібник. Львів, 2002.
4. Шульженко Ф.П., Андрусяк Т.Г. Історія політичних та правових вчень. Київ, 2000.
5. Шульженко Ф.П., Наум М.Ю. Історія вчень про державу і право. Курс лекцій. За загальною редакцією академіка АПрН України, доктора юридичних наук, професора В.В.Копейчикова. Київ, 1997.
6. Мадіссон В.В., Ларченко Л.І., Степіко В.П., Діденко Л.Я. Історія розвитку політичної думки. Курс лекцій. Київ, 1996.
7. Основи політичної науки. Курс лекцій. За редакцією Бориса Кухти. Частина 1. З історії політичної думки: від стародавності до наших днів. Львів, 1996; Видання друге, виправлене і доповнене. Львів, 1997.
8. Рассел Бертран. Історія західної філософії. Київ, 1995.
9. Скратон Роджер. Коротка історія новітньої філософії. Від Декарта до Вітгенштайна. Київ, 1998.
10. Себайн Дж. Г., Торсон Томас Л. Історія політичної думки. Київ, 1997.
11. Скиба В., Горбатенко В., Туренко В., Вступ до політології. Екскурс в історію правничо-політичної думки. Київ, 1998.

Інтернет-ресурси

- <http://rada.gov.ua/> – сайт Верховної ради України;
<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
<http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України
<http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського;
<http://irbis-nbuv.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України;
<http://www.unidroit.org/> – сайт УНІДРУА;
<http://www.uncitral.org/> – сайт ЮНСІТРАЛ;
<http://www.hcch.net/> – сайт Гаазької конференції з міжнародного приватного права;
http://www.law.nyu.edu/library/foreign_intl/ – база посилань Школи права Університету Нью-Йорка;
<http://www.washlaw.edu/forint/> – база посилань Бібліотеки Школи права Університету Уошбурна;
<http://memory.loc.gov/law/GLINv1/GLIN.html> – база посилань Бібліотеки конгресу США;
<http://www.secure.law.cornell.edu/world/> – база посилань Інституту правової інформації Корнельської школи права.